

Maksukorralduse seaduse, halduskohtumenetluse seadustiku ja kohtute seaduse muutmise seadus

§ 1. Maksukorralduse seaduse muutmine

Maksukorralduse seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 30 täiendatakse punktiga 3 järgmises sõnastuses:

„3) nõuandekomisjoni või alternatiivse vaidluste lahendamise komisjoni liikmetele 14¹. peatükis nimetatud kaebuse läbivaatamiseks vajalikus mahus.“;

2) paragrahvi 55³ lõiget 3 täiendatakse pärast tekstiosa „Euroopa Liidu liikmesriikide“ tekstiosaga „(edaspidi *liikmesriik*)“;

3) paragrahvi 99 lõike 1 punkt 7 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„7) alates käesoleva seaduse 14¹. peatüki alusel esitatud kaebuse vastuvõtmise päevast või välisriigi pädeva asutusega mõne muu vastastikuse kokkuleppe menetluse alustamise päevast kuni vastavas asjas lõpliku otsuse tegemiseni või menetluse lõpetamise teate kättetoimetamise päevani.“;

4) paragrahvi 138 täiendatakse lõikega 3 järgmises sõnastuses:

„(3) Kui pädevad asutused alustavad vastastikuse kokkuleppe menetlust, peatub maksuteate või maksuotsuse peale vaide esitamise tähtaja kulgemine kaebuse läbivaatamise ajaks.“;

5) seadust täiendatakse §-ga 147¹ järgmises sõnastuses:

„§ 147¹. **Vaidemenetluse peatamine**

Maksu- ja Tolliamet võib mõjuval põhjusel peatada vaide menetlemise. Maksu- ja Tolliamet teavitab isikut vaidemenetluse peatamisest ja menetluse jätkamisest viivitamata.“;

6) seadust täiendatakse 14¹. peatükiga järgmises sõnastuses:

„ 14¹. peatükk

TOPELTKAKSUSTAMISE KAEBUSE LAHENDAMINE

1. jagu

Üldsätted ja kaebuse esitamine

§ 151¹. Reguleerimisala

Käesolevas peatükis sätestatakse tulu või kapitali topeltmaksustamist kõrvaldavate välislepingute (edaspidi *maksuleping*) alusel tekkinud liikmesriikide vaheliste vaidluste (edaspidi *vaidlusalune küsimus*) lahendamise kord ja kaebuse esitanud isiku ning Maksu- ja Tolliameti õigused ja kohustused.

§ 151². Kaebus

(1) Liikmesriigi residendil on õigus esitada kaebus maksulepingu kohaldamisest tekkinud vaidlusaluse küsimuse lahendamiseks käesolevas peatükis sätestatud korras või vastavalt kohaldamisele kuuluvale maksulepingule.

(2) Isikul, kes ei ole liikmesriigi resident, on õigus esitada kaebus vastavalt kohaldamisele kuuluvale maksulepingule.

(3) Kaebuse võib esitada ka juhul, kui isik on samas asjas esitanud vaide Maksu- ja Tolliametile, pöördunud asja lahendamiseks kohtusse või kui samas asjas on jõustunud kohtuotsus.

(4) Kaebuse esitamine vaidlusaluses küsimuses ei takista liikmesriigil algatamast või jätkamast samas asjas menetlust väärteo- või kriminaalasjas või jätkata halduskohtumenetlust.

(5) Maksu- ja Tolliamet lõpetab kaebuse saamisel samas vaidlusaluses küsimuses maksulepingu alusel algatatud vastastikuse kokkuleppe menetluse. Menetlus lõpetatakse kuupäeval, kui esimene liikmesriigi pädev asutus saab 14¹. peatüki aluse esitatud kaebuse kätte.

§ 151³. Kaebuse ja teabe edastamine pädevale asutusele

(1) Kaebus ning muud menetluses esitatavad dokumendid ja teave tuleb esitada igale asjaomasele liikmesriigi pädevale asutusele samal ajal. Maksu- ja Tolliamet teavitab kaebuse kättesaamisest kaebuse esitanud liikmesriigi resident (edaspidi *kaebaja*) ja asjaomase liikmesriigi pädevat asutust kahe kuu jooksul selle kättesaamisest arvates. Samuti teavitab Maksu- ja Tolliamet liikmesriigi pädevat asutust kahe kuu jooksul sellest, millist asjaajamiskeelt on kavas kaebuse menetluse ajal teabevahetuseks kasutada.

(2) Eesti residendist füüsilisel isikul ja isikul, kes ei ole suurettevõtja ega osa suurest konsolideerimisgrupist raamatupidamise seaduse § 3 punktide 17 ja 20 tähenduses, on õigus esitada kaebus, nõutud lisadokumendid ja teave, kaebuse tagasivõtmise teade ning taotlus nõuandekomisjoni moodustamiseks üksnes Maksu- ja Tolliametile.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud juhul edastab Maksu- ja Tolliamet kaebuse tagasivõtmise teate, teabe nõuandekomisjoni moodustamise taotluse kohta, nõutud lisateabe ja esitatud dokumendid või selgitused kahe kuu jooksul nende saamisest arvates samal ajal kõigile teistele vaidlust lahendavatele liikmesriikide pädevatele asutustele.

(4) Kaebus, kaebuse tagasivõtmise teade ja taotlus nõuandekomisjoni moodustamiseks loetakse kaebaja poolt esitatuks alates sellekohase teate edastamise päevast. Nõutud lisateave ja dokumendid loetakse esitatuks alates asjaomaste liikmesriikide pädevatele asutustele kättetoimetamise päevast.

§ 151⁴. Kaebuse esitamise tähtaeg

Kaebus tuleb esitada kolme aasta jooksul alates sellise haldusakti teatavaks tegemise või kättetoimetamise päevast või sellisest toimingust teada saamise päevast, mis võib põhjustada või on põhjustanud vaidlusaluse küsimuse.

§ 151⁵. Kaebuse sisu

(1) Kaebuses tuleb märkida:

- 1) kaebaja nimi, registri- või isikukood, selle puudumisel sünniaeg, olemasolu korral maksukohustuslasena registreerimise number, aadress, sidevahendite andmed ning muu teave, mis võimaldab kaebajat ja teisi asjast puudutatud isikuid tuvastada;
- 2) liikmesriikide nimed, keda kaebus puudutab;
- 3) asjasse puutuvad maksustamisperioodid;

- 4) vaidluse lahendamisel tähtsust omavad asjaolud, teave vaidluse põhjuseks oleva haldusakti või toimingu kohta ja vaidlusega seotud summad teise asjaomase liikmesriigi vääringus;
- 5) viide kohaldatavatele õigusnormidele ja maksulepingule;
- 6) selgitus selle kohta, kuidas vaidlus on seotud maksulepingu kohaldamisega;
- 7) vaidlusesse puutuvad asjaomase tehinguga seotud kaebuse ja kohtuvaidlusaluse üksikasjad;
- 8) teave muude esitatud topeltmaksustamise kaebuste kohta ning kaebaja kinnitus selle kohta, et ta nõustub nende läbivaatamiseks algatatud menetluste lõpetamisega;
- 9) kinnitus selle kohta, kas kaebaja soovib kaebuse läbivaatamist käesoleva peatüki või maksulepingu alusel.

(2) Kaebusele lisatakse vaidlusaluse küsimuse põhjistanud haldusakti või muu dokumendi ja teiste asjasse puutuvate dokumentide koopiad.

(3) Kaebus esitatakse eesti keeles või kokkuleppel Maksu- ja Tolliametiga võõrkeeles.

§ 151⁶. Teabe ja dokumentide nõudmine

(1) Maksu- ja Tolliamet võib nõuda asja lahendamiseks lisateavet ja dokumente kolme kuu jooksul kaebuse kättesaamisest arvates. Pärast seda võib Maksu- ja Tolliamet nõuda täiendavat teavet ja dokumente üksnes vastastikuse kokkuleppe menetluse jooksul.

(2) Lisateabe ja dokumentide esitamiseks antav tähtaeg peab olema mõistlik, kuid mitte pikem kui kolm kuud.

§ 151⁷. Kaebuse vastuvõtmine

(1) Maksu- ja Tolliamet otsustab kaebuse vastuvõtmise kuue kuu jooksul kaebuse kättesaamisest arvates või pärast käesoleva seaduse § 151⁶ lõike 1 alusel nõutud teabe ja dokumentide kättesaamist või teabe ja dokumentide esitamiseks ette nähtud tähtaja möödumist. Maksu- ja Tolliamet teavitab kaebuse vastuvõtmisest viivitamata kaebajat ja asjaomaste liikmesriikide pädevaid asutusi.

(2) Kui kaebaja on esitanud samas asjas haldusakti kehtetuks tunnistamiseks vaide või pöördunud asja lahendamiseks kaebusega kohtusse, hakkab käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud tähtaeg kulgema päevast, kui tehti vaideotsus, peatati kohtumenetlus või jõustus lõplik kohtulahend.

(3) Kaebus loetakse vastuvõetuks, kui käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud juhul ei ole Maksu- ja Tolliamet teinud nimetatud ajavahemiku jooksul otsust kaebuse menetlusse võtmise, tagastamise ega ühepoolse lahendamise kohta.

§ 151⁸. Kaebuse tagastamine

(1) Maksu- ja Tolliamet võib kaebuse sisuliselt läbi vaatamata tagastada kuue kuu jooksul, arvates kaebuse kättesaamisest või puuduste kõrvaldamiseks antud tähtaja möödumisest, kui:

- 1) kaebus ei ole esitatud seaduses sätestatud tähtajaks;
- 2) puudub vaidlusalune küsimus;
- 3) kaebus ei vasta käesoleva seaduse §-s 151⁵ sätestatud nõuetele ning nõutud lisateavet ja dokumente ei ole esitatud.

(2) Kaebus tagastatakse kaebajale käesoleva seaduse §-s 46 sätestatud tingimustele vastava kirjaliku otsusega, märkides selles tagastamise põhjused. Maksu- ja Tolliamet teavitab menetluse lõpetamisest asjaomase liikmesriigi pädevat asutust ja kaebajat viivitamata.

(3) Kaebajal on õigus esitada vaie Maksu ja Tolliametile vastavalt käesoleva seaduse §-le 137 või vaidlustada käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel tehtud kaebuse tagastamise otsus halduskohtus halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud tähtaegadel ja korras, kui kaebuse on tagasi lükanud kõik asjaomaste liikmesriikide pädevad asutused.

§ 151⁹. Kaebuse tagasivõtmine

(1) Kaebajal on enne lõpliku otsuse tegemist õigus kaebus kirjaliku teatega tagasi võtta.

(2) Kaebuse tagasivõtmise teate esitamine lõpetab kaebuse menetluse. Maksu- ja Tolliamet edastab teate menetluse lõpetamise kohta kaebajale ja teise asjaomase liikmesriigi pädevale asutusele.

§ 151¹⁰. Kaebuse ühepoolne lahendamine

(1) Maksu- ja Tolliamet võib kuue kuu jooksul kaebuse või lisateabe ja dokumentide kättesaamisest arvates lahendada kaebuse ühepoolset, ilma asjaomase liikmesriigi pädevat asutust kaasamata.

(2) Maksu- ja Tolliamet teavitab kaebuse ühepoolsest lahendamisest viivitamata kaebajat ja asjaomase liikmesriigi pädevat asutust. Menetlus loetakse alates teavitamise päevast lõpetatuks.

(3) Kui Maksu- ja Tolliamet saab teate, et asjaomase liikmesriigi pädev asutus lahendab kaebuse ühepoolset, lõpetab ta menetluse ja saadab selle kohta viivitamata teate kaebajale ja vaidlusalust küsimust lahendavale liikmesriigi pädevale asutusele.

§ 151¹¹. Menetluse peatamine

(1) Kui kaebaja suhtes on alustatud kaebuses toodud asjaoludel väärteo- või kriminaalmenetlust pettuse, tahtliku tegevusetuse või raske hooletuse tõttu, on Maksu- ja Tolliametil õigus kaebuse menetlus väärteo- või kriminaalmenetluse algatamisest arvates kuni asjas tehtava lõpliku kohtulahendi jõustumiseni peatada.

(2) Menetluse peatamise korral jätkub menetlustähtaja kulgemine pärast käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud asjaolu äralangemist.

(3) Maksu- ja Tolliamet teavitab menetluse peatamisest ja menetluse peatamise aluseks olevate asjaolude äralangemisest viivitamata kaebajat ja asjaomase liikmesriigi pädevat asutust.

§ 151¹². Menetluse lõpetamine

(1) Maksu- ja Tolliamet võib lõpetada kaebuse menetluse, kui:

1) jõustub kohtuotsus, milles on hinnatud samal õiguslikul alusel ja samade asjaolude kohta esitatud väiteid, mis on esitatud vaidlusaluses küsimuses;

2) jõustub kohtuotsus, milles on kaebaja samadel õiguslikel asjaoludel mõistetud süüdi kuriteos;

3) vaidlusalune küsimus lakkab olemast.

(2) Maksu- ja Tolliamet teavitab menetluse lõpetamisest kaebajat, asjaomase liikmesriigi pädevat asutust ja asjakohasel juhul nõuandekomisjoni või alternatiivset vaidluste lahendamise komisjoni.

2. jagu **Vastastikuse kokkuleppe menetlus**

§ 151¹³. Menetluse alustamine

Maksu- ja Tolliamet alustab koostöös asjaomase liikmesriigi pädeva asutusega vaidlusaluse küsimuse lahendamiseks vastastikuse kokkuleppe menetlust, kui:

- 1) kõikide asjaomaste liikmesriikide pädevad asutused on võtnud kaebuse vastu;
- 2) nõuandekomisjon otsustab, et pädevad asutused ei ole tagastanud kaebust õiguspäraselt ja üks liikmesriikide pädevatest asutustest taotleb vastastikuse kokkuleppe menetluse alustamist 60 päeva jooksul selle otsuse tegemisest arvates.

§ 151¹⁴. Menetluse läbiviimise tähtaeg

(1) Liikmesriikide pädevad asutused püüavad kaebuse lahendamises kokku leppida kahe aasta jooksul kaebuse vastuvõtmise otsuse tegemisest või liikmesriigi pädeva asutuse poolt kaebuse vastuvõtmise kohta viimase otsuse saatmisest arvates. Tähtaega võib pikendada pädeva asutuse põhjendatud taotluse alusel aasta võrra.

(2) Kui kaebaja esitab vastastikuse kokkuleppe menetluse ajal maksuhaldurile vaide haldusakti kehtetuks tunnistamiseks või kohtule kaebuse selle haldusakti tühistamiseks, hakkab käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud tähtaeg kulgema alates kalendripäevast, kui tehakse vaideotsus, peatatakse vaide- või kohtumenetlus või asjas jõustub lõplik kohtulahend.

(3) Käesoleva seaduse § 151²⁵ lõikes 2 sätestatud juhul hakkab vastastikuse kokkuleppe menetluse tähtaeg kulgema alates kaebajale nõuandekomisjoni otsuse kättetoimetamise päevast.

§ 151¹⁵. Pädevate asutuste vastastikune kokkulepe

(1) Maksu- ja Tolliamet teavitab viivitamata liikmesriigi asjaomase pädeva asutusega kokkuleppele jõudmisel selle sisust kaebajat.

(2) Kui pädevad asutused ei jõua tähtaja jooksul vaidlusaluse küsimuse lahendamises kokkuleppele, teavitab Maksu- ja Tolliamet kaebajat sellest, märkides ära kokkuleppele mittejõudmise põhjused.

(3) Pädevate asutuste vastastikune kokkulepe avaldatakse vastavalt käesoleva seaduse §-le 151²⁹.

§ 151¹⁶. Vastastikuse kokkuleppe kehtivus ja täideviimine

(1) Kaebajal on õigus nõuda pädevatelt asutustelt kokkuleppe täideviimist, kui ta nõustub kokkuleppega ja kinnitab, et ei esita asjaomastes liikmesriikides vaiet või kaebust kohtule. Kinnitus ja tõendid riigisiseste õiguskaitsevahendite kasutamisest loobumise kohta on õigus esitada 60 päeva jooksul alates kalendripäevast, kui kaebajat teavitati kokkuleppe sisust.

(2) Vastastikune kokkulepe on otsuse teinud liikmesriikide asjaomaste pädevate asutuste jaoks siduv üksnes selle vaidluse tähenduses ja jõustub käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud kinnituse esitamisest.

(3) Maksu- ja Tolliamet viib jõustunud kokkuleppe viivitamata täide.

3. jagu

Vaidluse lahendamise menetlus komisjonis

§ 151¹⁷. Nõuandekomisjoni moodustamise taotlemine

(1) Kaebajal on õigus taotleda nõuandekomisjoni moodustamist Maksu- ja Tolliametilt järgmistel juhtudel:

- 1) käesoleva seaduse § 151⁸ lõike 1 punktide 1–3 alusel kaebuse tagastamise otsuse õiguspärasuse hindamiseks, kui vähemalt üks asjaomase liikmesriigi pädev asutus on tagastanud kaebuse, kuid seda ei ole teinud kõik liikmesriikide pädevad asutused;
- 2) kaebuse kohta arvamuse andmiseks, kui liikmesriikide pädevad asutused ei ole jõudnud kaebuse lahendamise osas tähtajaks kokkuleppele.

(2) Kaebajal ei ole õigust taotleda nõuandekomisjoni moodustamist, kui:

- 1) kaebuse tagastamise otsus on vaidlustatud või seda on võimalik asjaomasel liikmesriigis vaidlustada;
- 2) asjaomaste liikmesriikide pädevad asutused tagastasid kaebuse ja kaebuse tagastamise otsuse õiguspärasus on leidnud edasikaebemenetluses kinnitust;
- 3) asjas on jõustunud kohtuotsus, milles kohus on juba hinnanud samu faktilisi ja õiguslikke aluseid ja kaebaja väiteid.

(3) Taotlus tuleb esitada 50 kalendripäeva jooksul arvates kaebuse tagastamise otsuse kättetoimetamisest või sellise kohtulahendi jõustumisest, millega tühistati kaebuse tagastamise otsus, või vastastikusele kokkuleppele mitte jõudmise teate kättetoimetamisest. Kui kaebaja on loobunud otsuse vaidlustamisest kohtus või vaidemenetluses, tuleb asjakohased tõendid lisada taotlusele.

§ 151¹⁸. Nõuandekomisjoni moodustamine

(1) Nõuandekomisjoni kuuluvad:

- 1) esimees;
- 2) üks esindaja igast asjaomasest pädevast asutusest;
- 3) üks sõltumatu tunnustatud isik, kelle nimetab iga asjaomane liikmesriigi pädev asutus käesoleva seaduse § 151³² lõikes 3 sätestatud Euroopa Komisjoni peetavast nimekirjast.

(2) Pädevate asutuste esindajad ja käesoleva paragrahvi lõike 1 punkti 3 kohaselt nimetatud sõltumatu tunnustatud isikud valivad käesoleva seaduse § 151³² lõikes 3 sätestatud Euroopa Komisjoni nimekirjast esimehe. Esimeheks on kohtunik, välja arvatud juhul, kui iga pädeva asutuse esindaja ja sõltumatu tunnustatud isikud otsustavad teisiti.

(3) Maksu- ja Tolliamet võib kokku leppida asjaomase liikmesriigi pädeva asutusega nõuandekomisjoni sõltumatute tunnustatud isikute ja nende asendajate nimetamises. Pädevate asutuste kokkuleppel võib suurendada pädevate asutuste esindajate ja sõltumatute tunnustatud isikute arvu kaheni iga liikmesriigi kohta.

(4) Nõuandekomisjoni moodustamise korra kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

(5) Maksu- ja Tolliamet moodustab nõuandekomisjoni käesoleva seaduse § 151¹⁷ lõikes 1 nimetatud juhul 120 päeva jooksul kaebaja taotluse kättesaamisest arvates.

(6) Kui kaebus on tagastatud õigusvastaselt, loetakse komisjon arvamuse andmiseks moodustatuks juhul, kui ühegi liikmesriigi pädev asutus ei ole 60 päeva jooksul käesoleva seaduse § 151²⁵ lõikes 1 nimetatud otsuse tegemisest arvates taotlenud vastastikuse kokkuleppe menetluse alustamist.

(7) Maksu- ja Tolliamet võib keelduda nõuandekomisjoni moodustamisest, kui vaidlusalune küsimus ei puuduta topeltnmaksustamist. Maksu- ja Tolliamet teavitab viivitamata nõuandekomisjoni moodustamata jätmisest teist liikmesriigi pädevat asutust ja kaebajat.

§ 151¹⁹. Vastuväide

(1) Iga asjaomase liikmesriigi pädeval asutusel on õigus esitada komisjoni nimetatava sõltumatu tunnustatud isiku kohta vastuväide koos tõenditega, kui:

- 1) isik kuulub vaidlusega seotud maksuhalduri koosseisu või esindab maksuhaldurit või on olnud sellises õigussuhtes viimase kolme aasta jooksul;
- 2) isikul on või on olnud märkimisväärne osalus või hääleõigus mis tahes asjaomases maksuresidendis viimase kolme aasta jooksul;
- 3) isik ei suuda tagada vaidluse lahendamisel vajalikku objektiivsust;
- 4) kõnealune isik on maksunõustamise teenust pakkuva ettevõtte töötaja, tegeleb muul viisil kutsealaselt maksunõustamisega või on tegelenud sellega mis tahes ajal kolme aasta jooksul enne tema nimetamise kuupäeva;
- 5) pädevad asutused on kokku leppinud muu põhjuse.

(2) Vaidlusalust küsimust lahendaval liikmesriigi pädeval asutusel puudub käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel õigus vastuväite esitamiseks, kui sõltumatu tunnustatud isiku on nimetanud selleks pädev kohus või riigisisene ametisse nimetav pädev asutus või isik.

(3) Kui vastuväite lahendamisel ilmneb, et käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel esitatud vastuväide on põhjendatud, võib Maksu- ja Tolliamet otsustada enda nimetatud sõltumatu tunnustatud isiku komisjonist väljaarvamise.

§ 151²⁰. Alternatiivne vaidluste lahendamise komisjon

(1) Maksu- ja Tolliamet võib kokku leppida asjaomase liikmesriigi pädeva asutusega nõuandekomisjoni asemel alternatiivse vaidluste lahendamise komisjoni moodustamise käesoleva seaduse §-s 151²⁶ sätestatud arvamuse esitamiseks.

(2) Alternatiivse vaidluste lahendamise komisjoni koosseis ja vorm võivad erineda nõuandekomisjoni koosseisust ja vormist, välja arvatud liikmele esitatava sõltumatuse nõude täitmise osas.

(3) Alternatiivne vaidluste lahendamise komisjon võib kohaldada vaidluse siduval viisil lahendamiseks lisaks käesolevas jaos sätestatud menetlusele muud vaidluste lahendamise menetlust või tehnikat, sealhulgas parima viimase pakkumise menetlust.

(4) Kui Maksu- ja Tolliamet ei ole liikmesriigi pädeva asutusega töökorras leppinud kokku teisiti, kohaldatakse käesoleva seaduse §-des 151²³, 151²⁴ ja 151³⁰ sätestatud vaidluse lahendamisele alternatiivse vaidluse lahendamise komisjonis.

§ 151²¹. Nõuandekomisjoni moodustamise ja sõltumatu tunnustatud isiku nimetamise taotlemine valdkonna eest vastutavalt ministrilt

(1) Kui nõuandekomisjoni või alternatiivset vaidluste lahendamise komisjoni ei ole tähtjaks moodustatud ning Maksu- ja Tolliamet sõltumatut tunnustatud isikut ega tema asendajat ei ole nimetanud, nimetab nõuandekomisjoni liikmed valdkonna eest vastutav minister kaebaja kirjaliku taotluse alusel. Kui ühegi kaebust lahendava liikmesriigi pädev asutus ei ole sõltumatut tunnustatud isikut nimetanud, võib valdkonna eest vastutav minister kaebaja kirjaliku taotluse alusel nimetada käesoleva seaduse § 151³² lõikes 3 nimetatud Euroopa Komisjoni peetavast nimekirjast kaks sõltumatut tunnustatud isikut.

(2) Valdkonna eest vastutav minister nimetab nõuandekomisjoni sõltumatu tunnustatud isiku ja tema asendaja käesoleva seaduse § 151³² lõikes 3 nimetatud Euroopa Komisjoni peetavast nimekirjast.

(3) Kui kaebajaid on rohkem kui üks, esitab iga kaebaja taotluse sõltumatute tunnustatud isikute nimetamiseks elu- või asukohajärgsele liikmesriigi pädevale asutusele.

(4) Taotlus esitatakse 30 kalendripäeva jooksul käesoleva seaduse § 151¹⁸ lõikes 5 sätestatud tähtpäeva möödumisest alates.

(5) Kui kaebust lahendavate liikmesriikide pädevate asutuste esindajad ja sõltumatud tunnustatud isikud ei jõua nõuandekomisjoni esimehe valimises kokkuleppele, on valdkonna eest vastutaval ministril õigus määrata nõuandekomisjoni esimees käesoleva seaduse § 151³² lõikes 3 nimetatud Euroopa Komisjoni peetavast nimekirjast.

§ 151²². Töökord ja sellest teavitamine

(1) Maksu- ja Tolliamet teavitab 120 päeva jooksul vaidlusaluses küsimuses nõuandekomisjoni moodustamiseks esitatud taotluse kättesaamisest arvates kaebajat:

- 1) nõuandekomisjoni või alternatiivse vaidluste lahendamise komisjoni töökorrast;
- 2) vaidlusaluses küsimuse lahendamise kohta arvamuse vastuvõtmise kuupäevast;
- 3) kohaldamisele kuuluvatest riigisisestest õigusnormidest ja maksulepingust.

(2) Valdkonna eest vastutav minister kehtestab määrusega nõuded töökorra sisule.

(3) Kui pädevad asutused kaebajat töökorrast käesoleva paragrahvi lõike 1 kohaselt ei teavita, koostavad nõuandekomisjoni või alternatiivse vaidluste lahendamise komisjoni esimees ja sõltumatud tunnustatud isikud töökorra vastavalt Euroopa Komisjoni standardtöökorrale. Kaebajale toimetatakse töökord kätte kahe nädala jooksul nõuandekomisjoni või alternatiivse vaidluste lahendamise komisjoni moodustamisest arvates.

(4) Kui nõuandekomisjoni või alternatiivse vaidluste lahendamise komisjoni esimees ja sõltumatud tunnustatud isikud ei lepi töökorras kokku või ei teavita sellest kaebajat, on kaebajal õigus pöörduda mistahes asjaomase liikmesriigi pädevasse kohtusse.

§ 151²³. Tõendite kogumine

(1) Kaebajal on õigus asjaomaste liikmesriikide pädevate asutuste nõusolekul esitada nõuandekomisjonile või alternatiivsele vaidluste lahendamise komisjonile täiendavaid tõendeid, mis võivad vaidluse lahendamisel tähtsust omada.

(2) Nõuandekomisjonil või alternatiivsel vaidluste lahendamise komisjonil on õigus nõuda kaebajalt ja Maksu- ja Tolliametilt kaebuse lahendamiseks vajalikku teavet ja tõendeid.

(3) Maksu- ja Tolliamet võib keelduda nõuandekomisjonile või alternatiivsele vaidluste lahendamise komisjonile teabe esitamisest, kui:

- 1) teabe kogumine on vastuolus riigisisese õigusega;
- 2) teavet ei ole võimalik riigisisese õiguse alusel hankida;
- 3) teave puudutab kaubandus-, äri-, tööstus- või kutsesaladust või turustusprotsessi;
- 4) teabe avaldamine on vastuolus avaliku korraga.

§ 151²⁴. Äraakuulamine

(1) Kaebajal on õigus taotluse alusel ja Maksu- ja Tolliameti ning teise asjaomase liikmesriigi pädeva asutuse nõusolekul võtta osa nõuandekomisjoni või alternatiivse vaidluste lahendamise komisjoni arutelust.

(2) Nõuandekomisjonil või alternatiivsel vaidluste lahendamise komisjonil on õigus nõuda kaebajalt komisjoni arutelust osavõtmist teabe, selgituste ja tõendite esitamiseks.

§ 151²⁵. Kaebuse tagastamise otsuse õiguspärasuse hindamine

(1) Nõuandekomisjon esitab kaebuse tagastamise õiguspärasuse kohta otsuse kuue kuu jooksul nõuandekomisjoni moodustamisest arvates. Nõuandekomisjon teavitab otsusest pädevaid asutusi ja kaebajat 30 päeva jooksul otsuse vastuvõtmisest arvates.

(2) Kui nõuandekomisjon tunnistab kaebuse nõuetele vastavaks, alustatakse ühe päeva asutuse taotluse alusel käesoleva peatüki 2. jaos sätestatud korras vastastikuse kokkuleppe menetlust.

§ 151²⁶. Arvamus

(1) Nõuandekomisjon või alternatiivne vaidluste lahendamise komisjon esitab Maksu- ja Tolliametile ning asjaomase liikmesriigi pädevale asutusele kirjaliku arvamuse vaidlusaluse küsimuse lahendamise kohta kuue kuu jooksul pärast komisjoni moodustamist. Vaidlusaluse küsimuse keerukuse tõttu võib tähtaega pikendada kolme kuu võrra. Arvamuse andmise aja pikendamisest tuleb teavitada asjaomaste liikmesriikide pädevaid asutusi ja kaebajat.

(2) Kui ükski pädev asutus ei ole 60 päeva jooksul käesoleva seaduse § 151²⁵ lõikes 1 nimetatud otsuse kättetoimetamisest arvates taotlenud vastastikuse kokkuleppe menetluse alustamist ja liikmesriigid ei ole alternatiivse vaidluste lahendamise komisjoni moodustamises kokku leppinud, esitab nõuandekomisjon arvamuse selle kohta, kuidas vaidlusalune küsimus lahendada.

(3) Nõuandekomisjoni või alternatiivne vaidluste lahendamise komisjon võtab arvamuse vastu lihthäälteenamusega. Kui häälteenamust ei suudeta saavutada, otsustab hääletuse tulemuse esimehe hääl.

(4) Nõuandekomisjon või alternatiivne vaidluste lahendamise komisjon lähtub arvamuse andmisel kohaldatavast maksulepingust ja muudest kohaldatavatest õigusaktidest.

§ 151²⁷. Pädevate asutuste lõplik otsus

(1) Maksu- ja Tolliamet lepib vaidlusaluse küsimuse lahendamises kokku asjaomase liikmesriigi pädeva asutusega kuue kuu jooksul arvamuse esitamisest arvates. Kui pädevad asutused nimetatud aja jooksul vaidlusaluse küsimuse lahendamisel kokkuleppele ei jõua, on komisjoni arvamus neile siduv.

(2) Pädevate asutuste lõplik otsus on siduv üksnes selle vaidluse tähenduses.

(3) Maksu- ja Tolliamet on kohustatud teavitama kaebajat tehtud otsusest viivitamata. Kui Maksu- ja Tolliamet ei ole otsuse tegemisest kaebajat 30 päeva jooksul alates töökorras märgitud otsuse tegemise tähtajast teavitanud, võib kaebaja esitada Maksu- ja Tolliametile vaide käesoleva seaduse § 137 alusel või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

§ 151²⁸. Pädevate asutuste lõpliku otsuse täideviimine

(1) Pädevad asutused viivad lõpliku otsuse täide viivitamata, kui kaebaja nõustub lõpliku otsusega ja kinnitab, et loobub riigisiseste õiguskaitsevahendite kasutamisest. Kinnitus ja tõendid tuleb esitada 60 päeva jooksul alates lõplikust otsusest teavitamise kuupäevast.

(2) Kaebajal on õigus nõuda lõpliku otsuse täideviimist viivitamata, sõltumata seaduses sätestatud tähtaegadest, välja arvatud juhul, kui kohus on tuvastanud, et sõltumatu tunnustatud isik ei vasta nõudele olla sõltumatu ning see võis mõjutada lõplikku otsust.

(3) Kaebajal on õigus pöörduda otsuse täitmata jätmise korral halduskohtusse.

§ 151²⁹. Otsuse avaldamine

(1) Maksu- ja Tolliamet võib kaebaja nõusolekul leppida asjaomase liikmesriigi pädeva asutusega kokku pädevate asutuste vastastikuse kokkuleppe või lõpliku otsuse avaldamises.

(2) Kui pädevate asutuste vastastikuse kokkuleppe või lõpliku otsuse avaldamiseks kaebaja oma nõusolekut ei anna või pädevad asutused kokkulepet ei saavuta, avaldab Maksu- ja Tolliamet oma veebilehel otsuse kokkuvõtte. Kokkuvõttes tuleb esitada:

- 1) vaidlusaluse küsimuse kirjeldus;
- 2) otsuse kuupäev;
- 3) asjaomane maksustamisperiood;
- 4) õiguslik alus;
- 5) tegevusvaldkond;
- 6) lõpliku lahenduse lühike kirjeldus;
- 7) vaidluse lahendamise meetodi kirjeldus.

(3) Avaldatav teave esitatakse enne selle avaldamist kaebajale. Kaebajal on õigus 60 päeva jooksul teabe kättesaamisest arvates taotleda sellise teabe avaldamata jätmist, mis puudutab kaubandus-, äri-, tööstus- või kutsesaladust või turustusprotsessi või mis on vastuolus avaliku korraga. Maksu- ja Tolliamet ei tohi avaldada otsuses eriliiki isikuandmeid.

(4) Maksu- ja Tolliamet edastab lõpliku otsuse kohta avaldatava teabe Euroopa Komisjonile.

§ 151³⁰. Menetluskulud

(1) Kui Maksu- ja Tolliamet ei lepi asjaomase liikmesriigi pädeva asutusega kokku teisiti, jagavad liikmesriigid võrdselt:

- 1) sõltumatu tunnustatud isiku kulud Vabariigi Valitsuse määrusega sätestatud korras;
- 2) sõltumatu tunnustatud isiku tasu kuni 1000 euro ulatuses iga koosoleku päeva eest.

(2) Kaebaja kulusid ei hüvitata.

(3) Kui liikmesriigid selles kokku lepivad, on kaebaja kohustatud kandma käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud kulud, kui:

- 1) nõuandekomisjon otsustab, et pädevad asutused toimisid kaebust tagastades õiguspäraselt;
- 2) kaebaja võtab kaebuse tagasi.

(4) Kaebajalt kulude sissenõudmiseks teeb Maksu- ja Tolliamet korralduse, määrab selles tasumise tähtaja ja teeb hoiatuse, et kulude tähtjaks tasumata jätmise korral nõue sundtäidetakse vastavalt käesoleva seaduse §-dele 128–132.

§ 151³¹. Saladuse hoidmise kohustus

(1) Kaebaja, tema esindaja ja nõuandekomisjoni või alternatiivse vaidluste lahendamise komisjoni liige ei või avaldada teavet, mida nad teavad seoses nõuandekomisjoni või alternatiivse vaidluste lahendamise komisjoni menetlusega ning andmekandjaid ja teavet nende olemasolu kohta. Saladuse hoidmise kohustus on tähtjatu.

(2) Maksu- ja Tolliametil on õigus nõuda saladuse hoidmise kohustuse täitmise kohta kirjalikku kinnitust.

4. jagu

Sõltumatute tunnustatud isikute nimekiri

§ 151³². Nimekirja kandmise otsustamine

(1) Eesti sõltumatute tunnustatud isikute nimekirja kinnitab valdkonna eest vastutav minister käskkirjaga.

(2) Lõikes 1 nimetatud nimekirja kantakse vähemalt kolm isikut, kes on pädevad, sõltumatud, erapooletud ja ausad.

(3) Valdkonna eest vastutav minister teavitab Euroopa Komisjoni nimekirja kantud isikutest, kelle Euroopa Komisjon kannab enda peetavasse nimekirja.

(4) Valdkonna eest vastutaval ministril on õigus avaldada Euroopa Komisjonile nimekirja kantud isikute kohta teavet kutsealase ja akadeemilise tausta ning võimaliku huvide konflikti kohta.

(5) Iga liikmesriigi pädeval asutusel on õigus nõuda pädevate asutuste vahel kokku lepitud korras või loosi teel nõuandekomisjoni või alternatiivsesse vaidluste lahendamise komisjoni nimetatud sõltumatult tunnustatud isikult või tema asendajalt selliste huvide, sidemete või muude asjaolude avaldamist, mis võivad mõjutada tema sõltumatust või erapooletust või tekitada temast menetluses erapooliku mulje.

(6) Sõltumatul tunnustatud isikul on õigus saada tehtud töö eest tasu.

(7) Sõltumatule tunnustatud isikule makstav tasu ja tema tehtud kulud hüvitatakse Vabariigi Valitsuse määruses sätestatud korras.

§ 151³³. Sõltumatu tunnustatud isiku nimekirjast väljaarvamine

(1) Valdkonna eest vastutav minister arwab isiku nimekirjast välja, kui ilmneb, et isik ei vasta käesoleva seaduse § 151³² lõikes 2 sätestatud tingimustele.

(2) Valdkonna eest vastutav minister teavitab viivitamata Euroopa Komisjoni sõltumatu tunnustatud isiku nimekirjast väljaarvamise kohta.

(3) Kui Euroopa Komisjon teavitab valdkonna eest vastutavat ministrit sellest, et nimekirja kantud sõltumatu tunnustatud isiku kohta on esitatud vastuväide sõltumatuse puudumise kohta, teeb valdkonna eest vastutav minister kuue kuu jooksul vastuväite saamisest arvates otsuse isiku nimekirja jätmise või sellest väljaarvamise kohta.“;

7) seadust täiendatakse §-ga 156¹ järgmises sõnastuses:

„§ 156¹. Vaidluse lahendamise menetluses saladuse hoidmise kohustuse rikkumine

Nõuandekomisjoni või alternatiivse vaidluste lahendamise komisjoni tegevuse käigus teatavaks saanud teabe ebaseadusliku avaldamise eest komisjoni liikme, kaebaja või tema esindaja poolt

–
karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.“;

8) seadust täiendatakse §-ga 168¹³ järgmises sõnastuses:

„§ 168¹³. Käesoleva seaduse 14¹. peatüki rakendamine

Käesoleva seaduse 14¹. peatükki kohaldatakse 2018. aasta 1. jaanuaril või hiljem alanud maksuperioodi puudutava vaidlusaluse küsimuse lahendamisel.“;

9) seaduse normitehnilist märkust täiendatakse tekstiosaga järgmises sõnastuses:

„Nõukogu direktiiv 2017/1852/EL maksuvaidluste lahendamise mehhanismide kohta Euroopa Liidus (ELT L 265, 14.10.2017, lk 1–14).“.

§ 2. Halduskohtumenetluse seadustiku muutmine

Halduskohtumenetluse seadustikus tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 46 täiendatakse lõikega 8 järgmises sõnastuses:

„(8) Kui Maksu- ja Tolliamet alustab vastastikuse kokkuleppe menetlust, peatub maksuteate või maksuotsuse peale tühistamiskaebuse esitamise tähtaja kulgemine maksukorralduse seaduse 14¹. peatüki alusel esitatud kaebuse läbivaatamise ajaks.“;

2) seaduse normitehnilist märkust täiendatakse tekstiosaga järgmises sõnastuses:

„Nõukogu direktiiv 2017/1852/EL maksuvaidluste lahendamise mehhanismide kohta Euroopa Liidus (ELT L 265, 14.10.2017, lk 1–14).“.

§ 3. Kohtute seaduse muutmine

Kohtute seaduse § 49 lõike 1 esimene lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Kohtunik ei või väljaspool kohtunikuametit töötada mujal kui õppe- või teadustööl või osaleda sõltumatu tunnustatud isikuna kaebuse lahendamisel.“.

§ 4. Seaduse jõustumine

Käesolev seadus jõustub 2019. aasta 1. juulil.

Eiki Nestor
Riigikogu esimees

Tallinn,.....2019

Algatab Vabariigi Valitsus.....2019. a

(allkirjastatud digitaalselt)
Heili Tõnisson
Valitsuse nõunik